

PRESLAGIVANJE NA TZV. DESNICI?

Po običaju, uoči svakih izbora, poput gljiva nakon kiše, odnekud se pojave brojne «pravaške» i «državotvorne» skupine te pojedinci koji se razmeću rodoljubnim frazama i naizgled mesijanskim porukama, a zapravo imaju samo jednu svrhu: dodatno razdrobiti ionako razjedinjeni i marginalizirani dio političkoga spektra koji po inerciji nazivamo desnim (iako većina tih skupina nema baš ništa zajedničkoga npr. s ideologijom nove europske desnice, dok one koje bi se doista mogle svrstati pod taj ideološki nazivnik nikad dosad nisu dobile više od par stotina glasova u cijeloj Hrvatskoj, pa ih je pretjerano svrstati čak i u politički folklor).

Da nije stranke Hrvatski rast (Hrast), činilo bi se da četrdesetak dana prije novih izbora za Hrvatski sabor ponovno gledamo već puno puta odigranu utakmicu. Hrvatska stranka prava, koja bi po tradiciji mogla i trebala biti središnjom hrvatskom nacionalističkom grupacijom, uobičajenom lakoćom – brzojavom ili sms-om – bez ikakve mogućnosti priziva, izbacuje iz svojih redova cijele ogranke i podružnice, da bi onda uoči samih izbora, samo da prividno anulira predodžbu o izolacionističkoj, netolerantnoj i klijentelističkoj strategiji svog vodstva, bučno sklopila tobožnje saveze s neakvim «strankama» koje su beznačajne i programski i personalno. Stranačko se, pak, vodstvo uvijek zadovoljavalo mrvicama u obliku sinekura postignutih uglavnom prozirnim aranžmanima s vlašću (redovito s Hrvatskom demokratskom zajednicom, ali smo vidjeli slične saveze na mjesnoj razini i sa SDP-om, pa čak i s – budimo pristojni – srpskim strankama!), te se u težnji da postane *regierungsfähig*, tradicionalno oslanja na ljude koji s pravaštvom imaju jednako veze koliko i s konfucijanizmom, poput Mate Granića ili Slavena Letice. Zato je ne samo zamislivo, nego i logično da čitava lokalna vodstva te stranke nakon izbornog uspjeha – kao što se zbilo u Imotskome – *presedlaju* u Hrvatsku demokratsku zajednicu, pokazujući tako koliko su čvrsto ukorijenjeni u pravašku misao.

I najnovija *euroskeptična taktika* stranke teško da je iskrena: i oni s vrlo kratkim pamćenjem prisjetit će se grčevitog nastojanja HSP-a da se prikaže «europskom» strankom, glasovanja njezinih zastupnika za tzv. europsko zakonodavstvo i neukusnog podilaženja bruxelleskoj ekspozituri na Pantovčaku na Markovu trgu. Drugim riječima, najnovija politička retorika usmjerena protiv nagloga i nekritičnoga hrvatskog pristupanja Europskoj uniji tek je pokušaj da se ušćari koji glas, i istodobno korak koji treba onemogućiti afirmaciju bilo koje druge političke snage što bi mogla zauzeti taj prostor. Jasno o tome govori i okolnost da ni upućeniji promatrač hrvatske političke pozornice, osim općih fraza, ne može razaznati kakvu alternativu HSP nudi, što ta stranka misli o položaju Hrvata u BiH i kako ona gleda na raskol koji u hrvatskome narodnom biću nastaje uslijed toga što je u Republici Hrvatskoj lako uočiti postojanje opreza prema srpskoj i srbijanskoj politici, dok se u dijelu Hrvata u BiH javljaju simpatije za Srbe, pa i pozivi na «kršćanski» protubošnjački i protumuslimanski savez. A stranku koja o nijednom od tih pitanja nema jasno izgrađeno stajalište, doista je teško držati onim što bi ona morala biti i što će jednom, nadajmo se, opet biti: stožinom nacionalističkog okupljanja u poniženoj Hrvatskoj.

Ako bi izborni poraz doveo do pročišćenja – za što u državi u kojoj su stranke tek privatna poduzeća s ograničenom odgovornošću, nema, nažalost, nikakva pouzdana jamstva – onda se kao alternativa HSP-u nameće upravo Hrast. Ne spadam u one koji polimorfnu i ideološki raznorodnu koaliciju nezadovoljnika pretpostavljaju čvrsto izgrađenoj i stabilnoj stranačkoj strukturi, ali ne treba podcjenjivati pokret koji se bezbolno – unatoč pokušajima medija da spor napušu i aktere prikažu kao rabijatne primitivce – oslobodio balasta u obliku samozvanih «karizmatičnih» pojedinaca koji u politici nisu poznjeli ništa doli neuspjeha (ali su zato tražili posebna prava), te potom dao kandidata koji je – iako formalno neovisan – na izborima za varaždinskoga gradonačelnika dobio više od 15 posto glasova. Iako taj rezultat, zbog činjenice da HDZ nije istaknuo svoga kandidata, može i zavarati, očito je da Hrast nije samo kratkotrajna pojava na hrvatskoj političkoj pozornici. Njegovo je postojanje korisno već i zbog toga da se HSP-u dade još jedna lekcija...

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

PETSTO POTPISA UGLEDNIKA ZA PREIMENOVANJE TRGA MARŠALA TITA	4
<i>Maja RUNJE, prof.</i>	
KAMO TO PLOVIMO?	6
<i>Josip Ljubomir BRDAR</i>	
RAĐANJE EUROPE (XIII.)	8
<i>Dr. Vjeko Božo JARAK</i>	
NETKO NAS OPET HOĆE ZAKINUTI!	12
<i>Božidar KOVAČEVIĆ</i>	
SPOMEN STRADALIMA IZ KOLA (TOMISLAVGRAD) 14	
<i>Ante TADIĆ</i>	
DODJELA POČASNE POVELJE ZASLUŽNOJ PREDSJEDNICI KP V ČR.	17
<i>dr. sc. Renata KNEZOVIĆ, dr. sc. Rebeka RALBOVSKA</i>	
SAVJET LIJEČNIKA	18
<i>Dr. med. Drina BLAŽEKOVIĆ–SOJČIĆ</i>	
RAZMIŠLJANJA O STARENJU I STAROSTI (12) ...	18
<i>Maja RUNJE, prof.</i>	
SIJEDI ČOVJEK S BRČIMA.	20
<i>Emin SEDLAR</i>	
LISIČIĆ (BENKOVAC): RATNE I PORATNE ŽRTVE ...	22
<i>Bruno ZORIĆ, prof.</i>	
SVJEDOČENJE IZ RADNOG LOGORA JASENOVAC O BIJEGU DIJELA LOGORAŠA 22. TRAVNJA 1945. ...	24
<i>Ivica KARAMATIĆ</i>	
KRONOLOGIJA PRAVAŠTVA (VII.)	27
<i>Mladen KALDANA</i>	
NARUŠENI „AMERIČKI SAN“: NEPOZNATI PRILOG O RADU DR. BRANIMIRA JELIĆA.	29
<i>Dr. sc. Stjepan MATKOVIĆ</i>	
ZLOČINI BATALJUNA „JOSIP JURČEVIĆ“ U VRGORCU 15. LIPNJA 1942. (II.)	35
<i>Blanka MATKOVIĆ</i>	
UBIJENI ŽUPNIK VIŠOČANA DON ANTE ČOTIĆ ...	41
<i>Don Ivan KEVRIĆ, župnik</i>	
IN DIESER AUSGABE.	47
IN THIS ISSUE	48